

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. október 24.

NÉMET NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig egyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. A vizsgán összesen 150 pont szereshető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben/-összetevőkben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész/-összetevő	Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értéke	33
Íráskészség	33
Szóbeli	33
Összesen:	150

Az egyes vizsgarészekben/-összetevőkben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont). Az *Íráskészség* vizsgarész-összetevőben nincs szükség átszámításra.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *Komponist*

1. Sänger
2. Bonn
3. Klavier
4. 7 Jahre
5. 1782
6. Wien
7. (Joseph) Haydn
8. (interessante) Stücke erfinden / Improvisieren

2.

	R	F
0.	X	
9.	X	
10.		X
11.	X	
12.		X
13.	X	
14.		X

3.

A megadott megoldásokon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *berühmt*

15. Österreich
16. Bauern
17. verschwunden / ausgebrochen
18. ein Polizeiauto
19. gefährlich
20. einer (Wärmebild-)Kamera
21. Kuh

4.

A cél az eredeti szöveg rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldásként tehát csak az fogadható el, ha a vizsgázó a mondatot az előtte álló vagy az azt követő mondathoz helyesen rendelte hozzá, függetlenül attól, hogy melyik helyre írta be a betűt. Ha a vizsgázó az utolsó betűt a helyére írja, akkor azért mindenképpen jár pont.

Ennek megfelelően a következő kapcsolódásokért lehet pontot adni:

C-I	1 pont
I-B	1 pont
B-E	1 pont
E-F	1 pont
F-H	1 pont
H-A	1 pont
A-G	1 pont
G-D / D a végén	1 pont

Teljesen helyes megoldás:

0.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
C	I	B	E	F	H	A	G	D

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 29 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
29	33
28	32
27	31
26	30
25	28
24	27
23	26
22	25
21	24
20	23
19	22
18	20
17	19
16	18
15	17

Feladatpont	Vizsgapont
14	16
13	15
12	14
11	13
10	11
9	10
8	9
7	8
6	7
5	6
4	5
3	3
2	2
1	1
0	0

Források

1. Quelle: www.mittelbayerische.de/nachrichten/junge-leser/jun-taeg-lich/artikel/beethoven_genialer_komponist_m/448271/beethoven_genialer_komponist_m.html
2. Quelle: www.kleinezeitung.at/steiermark/steirerdestages/2700684/julias-traum-vom-weltcup.story
3. Quelle: www.sowieso.de/portal/d-land/kuh-jagd-bayern
4. Quelle: JÖ, Heft 2, 56. Jahrgang, Oktober 1995, S. 31.

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. A régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

1.

- 0. C) wollen
- 1. A) am
- 2. A) gesund
- 3. C) mitmachen
- 4. D) trainiert
- 5. C) dem

2.

- 0. C) seit
- 6. D) die
- 7. D) von
- 8. B) verschiedene
- 9. C) weil
- 10. C) oder
- 11. D) die
- 12. B) bei
- 13. D) sich

3.

- 0. *der*
- 14. eine
- 15. den
- 16. dem
- 17. das
- 18. Die (csak nagy kezdőbetűvel)
- 19. dem
- 20. eine
- 21. der

4.

0.	22.	23.	24.	25.	26.
C	A	B	D	G	E

Kimarad: F

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 27 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
26	18
25	17
24	16
23	16
22	15
21	15
20	14
19	13
18	12
17	12
16	11
15	10
14	10

Feladatpont	Vizsgapont
13	9
12	8
11	8
10	7
9	6
8	6
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1
0	0

Források

1. Quelle: Schrobenshausener Zeitung, 15. September 2002, S.12
2. www.op-marburg.de
3. Quelle:
www.insuedthueringen.de/jugend/kinderzeitung/themen/natur_wissenschaft_technik/art6482,1756476
4. Quelle: www.medienwerkstatt-online.de/lws_wissen/vorlagen/showcard.php?id=19573&edit=0

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
1.

	R	F
0.	X	
1.		X
2.	X	
3.	X	
4.	X	
5.		X

2.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

- 0. *Berlin*
- 6. Doppelhaus / zweistöckigen Haus
- 7. Untergeschoss
- 8. kleinste
- 9. blau (gestrichen)
- 10. im / auf dem Regal
- 11. Computer
- 12. unter (ihrem) / dem (Hoch)bett
- 13. enttäuscht
- 14. ihre (kleine) Schwester / jeder (in der Familie)

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

- 0. *schwierig*
  - 15.- 16. in Kisten / in Säcken / in (gesammelten) Tetra-Packs / nicht in der Erde (sorrend mindegy)
  - 17. Man kann ihn (schnell überall in der Stadt) aufbauen / mitnehmen / transportieren. / Weil man nur kurz auf den Flächen ist.
  - 18. 1000 Quadratmeter
  - 19. Honig / leckere Gerichte
  - 20. bis zum Ende dieses Jahres
-

SZÖVEGEK

Das Hängematten-Hotel

Immer nur im Bett schlafen, das ist doch auf Dauer langweilig. Wer es nicht ganz so luxuriös und vielleicht sogar ein bisschen wackelig mag, der kann im Schloss Dreilützow mal anders übernachten: nämlich in einer Hängematte. Das ist aber nicht für jeden etwas, sagt Stefan Baerens vom Schloss Dreilützow:

- Nicht jeder – schon gar nicht wir Ältere schlafen wahrscheinlich nicht so gern in Hängematten -, aber für Kinder und Jugendliche ist es eine geniale Form der Übernachtung.

Es heißt zwar Hängematten-Hotel, aber so richtig stimmt der Name nicht. Dort gibt es nämlich keine Einzel- oder Doppelzimmer, sondern nur Gruppen können die Hängematten mieten. Aber wie sieht's da aus? Hängen die Gäste da so kreuz und quer im Raum rum?

- Sie hängen nicht kreuz und quer durcheinander, die hängen ganz deutsch nebeneinander. Allerdings ist es ein wunderschönes Bild, wenn elf Leute in diesen Hängematten liegen, und die bewegen sich alle anders, also man geht in diesen Raum, und es flimmert einem vor Augen, weil die Bewegung einfach ganz skurril ist, und unser Auge das gar nicht so genau wahrnimmt.

Uns so ganz ungefährlich ist das Schlafen in der Hängematte auch nicht.

- Die Quote ist etwa: einer von zehn fällt, aber das ist nicht schlimm, weil darunter ist eine ganz normale Matratze auf der man dann mit Kopfkissen weiterschlafen kann.

Und wem es immer noch nicht aufregend genug ist, der kann die Hängematte mit nach draußen nehmen.

- Das machen nicht so viele Gruppen, aber einige schon, die tragen die Hängemattengestelle in den Park und das ist ja eben ein Dorf. Da gibt's kein Licht von links und rechts und da kann man aus der Hängematte eben die Sterne angucken oder unter einem Baum schlafen.

Man hört ganz andere Geräusche, also, es ist wirklich ein ganz besonderes Erlebnis. Das Schloss Dreilützow ist eine Einrichtung der Caritas Mecklenburg und mehr Informationen gibt es unter www.schloss-dreilutzow.de

Franziskas Zimmer

Also ich wohne in Berlin, in der Hauptstadt von Deutschland und wir wohnen im Bezirk Neukölln, und wir mieten in der Beethovenstraße ein Doppelhaus, und es ist relativ groß, halt zweistöckig. Und da haben wir alle viel Platz, wir sind drei Kinder. Und na ja, jeder hat sein eigenes Zimmer und meins liegt ja im Untergeschoss. Das ist ziemlich abgegrenzt, liegt sehr ruhig, man hört fast gar nichts, jedenfalls von draußen nicht. Und es ist im Sommer sehr kühl, also wirklich angenehm, wenn man z. B. schlafen will. Und im Winter kann man ja heizen, also das ist kein Problem. Also mein Zimmer liegt neben der Küche, und wenn ich morgens aufstehe und zur Schule gehen will, dann bin ich halt ziemlich leise, weil meine Eltern da oben schlafen.

Und ja, mein Zimmer ist recht klein, das kleinste Zimmer des ganzen Hauses, abgesehen von den Kammern und dem Bad. Und die Tapete ist blau gestrichen. Und um in die kleine Kammer nicht zu viele Möbel zu stellen, da haben wir ein paar praktische Sachen gemacht. Ich habe zwei .... also nein, nur einen Schrank, einen Kleiderschrank, einen sehr großen mit Spie-

---

---

gel und ein großes Regal, wo ich alle möglichen Utensilien, Schulsachen sowie andere Wissensbücher und so abgestellt und hingelegt habe, Malutensilien und so weiter. Vor dem Fenster steht mein Schreibtisch, da sind alle möglichen Sachen drauf, Stifte und Schubladen und mein Computer steht auch drauf, und dann habe ich noch ein Hochbett ...hm... und darunter habe ich meine kleine eigene Bibliothek, die besteht aus drei Regalen, die unter dem Hochbett stehen, und da sind fast die gesamten deutschen Jugendbücher ... ja, da habe ich meine eigene Bibliothek. Ich habe auch noch einen Teppich, noch einen Spiegel, ja, und sonst habe ich nichts weiter in meinem Zimmer drin, weil es zu klein ist.

Also mein Zimmer finde ich ganz toll, eigentlich war ich sehr enttäuscht als ich mein Zimmer wechseln musste, ich hatte früher das größte Zimmer da oben, im Obergeschoss. Aber da jeder sein Zimmer haben wollte, auch meine kleine Schwester wurde eben größer, und brauchte auch ihr eigenes Zimmer, wurde das ganze Haus renoviert, also habe ich das Zimmer unten genommen, aber ich denke, im Endeffekt bin ich ziemlich zufrieden und habe mein eigenes kleines Reich und es gefällt mir wirklich sehr gut.

Kidsgarten in Berlin

Sirenen heulen, stinkende Autokolonnen schieben sich vorbei an dem zweispurigen Kreisverkehr am Berliner Moritzplatz. Ein ganz normaler Nachmittag in der Großstadt. Kaum jemand erwartet an diesem Ort ein Pflanzenparadies. Doch umgeben von einem grünen Drahtzaun liegt hier einer der größten Kidsgarten der Stadt: der Prinzessinnengarten.

Wo früher allerlei Schrott herumlag, wachsen nur wunderbare Pflanzen. Für die Gründer, Mark und Robert war es ziemlich schwierig einen geeigneten Platz für ihre grüne Insel zu finden, erzählt Markus' Tochter, Lotte:

„Also Robert und Marko, sie wollten halt einen Garten machen, und da haben sie erst ein Gelände gesucht, was frei ist, und da haben sie ganz viele besucht, und haben überall geguckt und endlich haben sie das hier gefunden. Und dann hatte sich das immer weiterentwickelt und es wurde immer mehr Garten... Ohhhhhh!“

Der Prinzessinnengarten ist kein typischer Garten. Denn hier wachsen die Pflanzen nicht in der Erde, sondern in Kisten, Säcken und gesammelten Tetra-Packs. Das sieht ein bisschen ungewöhnlich aus, hat aber einen guten Grund.

„Weil man in Berlin jetzt nicht für 20 Jahre eine Fläche bekommt, um Landwirtschaft zu betreiben ... ähmm ... haben wir überlegt: Wir sind nur kurz auf den Flächen und bauen uns einen Garten, den man mitnehmen kann.“

Ein mobiler Garten, den man ganz schnell überall in der Stadt wieder aufbauen kann. Die Idee funktioniert gut: Inzwischen ist daraus ein Treffpunkt geworden, an dem Kids nach Lust und Laune Unkraut zupfen, graben, ernten und miteinander quatschen. Gartenarbeit verbindet. Im Prinzessinnengarten hat sich die Stadt in eine schöne Landschaft verwandelt und auf dem 1000 Quadratmeter großen Areal gibt es inzwischen viele Pflanzenarten.

Die Reihe an Gemüsesorten im Prinzessinnengarten ist lang. Der Garten ist aber mehr als ein Gemüsebeet. Er ist eine wilde, grüne Oase und ein großer Spielplatz, an dem Kinder willkommen sind. Hier kann man Karotten ziehen, herumrennen, und es duftet nach frischen Kräutern und nach Erde. Für Stadtkinder leider nicht selbstverständlich.

Und noch etwas ganz Besonderes gibt es im Prinzessinnengarten: Etwas abseits versteckt hinter Bäumen und Sträuchern findet man zwei Bienenhäuschen.

Den Honig kann man im Container-Café direkt auf dem Gelände kaufen. In dem kleinen Café wird auch täglich mit frisch geerntetem Gemüse gekocht. Und für wenig Geld können Besucher leckere Gerichte essen. Der Prinzessinnengarten ist ein Ort zum Genießen, Entspannen und Spaßhaben.

Bis zum Ende des Jahres ist der Mietvertrag für den Garten gesichert. Zwar wäre es schade, wenn Mark und Robert mit ihren Kistenbeeten weiterziehen müssten, aber dann entsteht eben einfach an einem anderen Ort ein neuer Kidsgarten. Umziehen ist für die beiden ja bekanntlich kein Problem.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 20 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
20	33
19	31
18	30
17	28
16	26
15	25
14	23
13	21
12	20
11	18

Feladatpont	Vizsgapont
10	17
9	15
8	13
7	12
6	10
5	8
4	7
3	5
2	3
1	2
0	0

Források

1. Quelle: www.ndr.de/flash/mediathek/index.html
2. Quelle: Interjú Berlinben egy tanár kolléga lányával, 2006. augusztus
3. Quelle: <http://www.kakadu.de/inhalt/4337>

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A középszinten az írásbeli vizsga minden része a lépcsőzetesség elve alapján épül fel, azaz a feladatok fokozatosan nehezednek. Ez a progresszió az íráskészséget mérő vizsgarészben az értékelési skálákban is megjelenik. Az első, könnyebb feladat skálája inkább az A2 szinthez igazodik, így jóval toleránsabb, mint a második feladathoz tartozó skála, amely a B1 szinten alapul.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
3. A dolgozatban a hibákat jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata nem kötelező, bármilyen más jelrendszer is használható.
4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
5. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Erről pontos tájékoztatást nyújt a vizsgakövetelmény (40/2002. OM rendelet). Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
6. Az új helyesírás teljes körű bevezetésével a régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.
7. Figyelem! A „nullázási szabály” a két feladatban különböző! Amennyiben az első feladatban valamelyik szempont alapján a dolgozat 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A második feladatban csak a *Tartalom* értékelési szempont alapján 0 pontos dolgozatok lesznek a többi szempont alapján is 0 pontosak. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!
8. A második feladatban a vizsgázónak választási lehetősége van, és a megoldása elé beírja, hogy melyik témát kívánja kidolgozni. Ha a vizsgázó a második feladatban mindkét választási lehetőséget kidolgozza, és a javító tanár számára nem derül ki egyértelműen, hogy melyik feladatot választotta, akkor az első témát kell kijavítani és értékelni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	5
Nyelvhelyesség	5
Összesen	10

Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes, segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom* szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem érthetmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Értékelési skála (1. feladat)*Tartalom és szöveg hossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmenyiséget (50–80 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és a megadott szöveg-hossztól alig tér el.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg a megadott szöveg-hossznál rövidebb, de még elfogadható.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid (25 szó alatt). vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	3
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezőmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	23

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs cél(oka)t.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedik).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzethez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Ennél az értékelési szempontnál a szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizsgázóknak. Most a dolgozat e szempont alapján még egy ponttal értékelhető, ha a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz a két alapvető formai jegy, a megszólítás és az elköszönés elfogadható, valamint a levél hangneme még megfelelő. Nulla pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást ír, illetve ha a levél hangneme nem megfelelő. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Az egyes formai jegyek abban az esetben helyesek, amennyiben a levélírás szabályainak megfelelnek, és illenek a levél típusához. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Általános érvényű példák a formai jegyekre

Néhány példa a helyes megszólításra és elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren, /!	Mit freundlichen Grüßen
Sehr geehrter Herr ... , /!	Mit freundlichem Gruß
Sehr geehrte Frau ... , /!	Freundliche Grüße
Lieber/Liebe...., /!	Mit (den) besten Grüßen
Liebe Freunde, /!	Mit herzlichen Grüßen
Hallo, /!	Herzliche / Liebe / Viele Grüße
Hallo Peter / Leute / Freunde, /!	Herzlich(st)
	Tschüs / Tschüss / Ciao / Bis bald / Servus

Néhány példa az elfogadható megszólításra és elköszönésre:

Elfogadható megszólítás	Elfogadható elköszönés
Sehr geehrte Herren,/!	Mit vielen Grüßen
Verehrter / geehrter Direktor,/!	Vielen Dank
Verehrte LAL Sprachen GmbH,/!	Ich danke Ihnen im Voraus
Sehr geehrte Redaktion,/!	Mit Hochachtung
Liebes Jugendmagazin,/!	Hochachtungsvoll
	Wir antworten auf alle Briefe

Helyes dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – a levél jobb felső sarkában

Elfogadható dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – nem a megfelelő helyen

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter

Péter / die Deutschgruppe / Klasse 10D

Amennyiben az aláírás egy sorban van az elköszönéssel, akkor elfogadhatónak minősül. Nem elfogadható az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemének.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich” személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezés mód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen” ige helyett a „holen” igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezés mód* szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előljárószót helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a *Szókincs, kifejezés mód* szempontnál.

Értékelési skála (2. feladat)*Tartalom*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot. vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyinak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggként nem értékelhető.

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Ajánlott jelrendszer

Első feladat

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

Ny = nyelvhelyességi hiba (lexikai vagy nyelvtani hiba),

H = helyesírási hiba,

É = értelemzavaró nyelvi hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

—————
i

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra vagy lexikai egység ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javító sávban nem.

Második feladat

Az áttekinthetőség érdekében érdemes az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írni.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,

√3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,

2- (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D

Köszönés = K

Megszólítás = M

Aláírás = A

A teljesítés minőségét a következő módon jelöltük:

ⓓ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,

√A (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,

K- (betű + mínuszjel) = az adott formai jegy elfogadható.

Szövegalkotás

Ennél a szempontnál nem használunk jeleket.

Szókincs, kifejezés mód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben a következő jeleket használjuk:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell jelölni a javító sávban.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem jelöljük a javító sávban.